

Transitions

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenese odpovědnost. Informace o licenci k užití těchto materiálů jsou k dispozici na webových stránkách projektu LEVEL UP.
LEVEL UP – 101186597

JAK POZNAT DEZINFORMACE

Trocha teorie

Informace: data, která mají význam, kontext a jsou interpretována lidským myšlením. Informace mohou být ve formě slov, obrazů, zvuků nebo čísel a **slouží k dorozumívání**, učení se, rozhodování a řešení problémů.

Misinformace: Mylné informace, které se šíří **bez ohledu** na úmysl uvést v omyl.

Dezinformace: Mylné informace, které se šíří **záměrně** s cílem uvést v omyl.

Fake news: Záměrně mylné informace (dezinformace), které **napodobují** obsah zpravodajských médií.

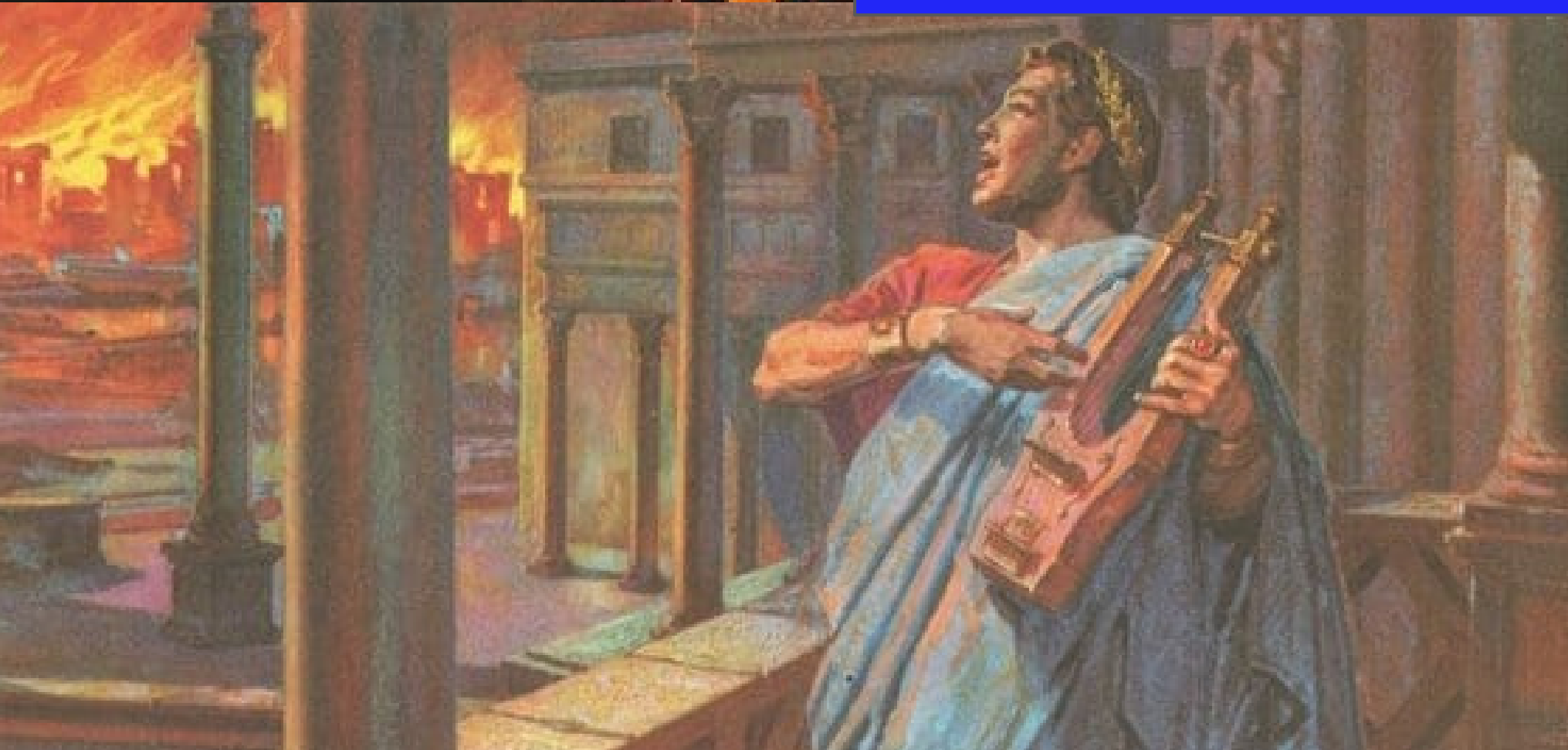
A slyšeli jste, že...

Spolufinancováno
Evropskou unií

Nero založil požár v Římě ?

Level
Up

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

Mýtus císaře Nerona. Jeho pověst deformovaly fake news, říká výstava

Xman.cz, Petr Chalupa
30. května 2021

Dekadentní, hysterický, megalomanský, násilný. Historická líčení dala římskému vládci Neronovi tu nejhorší reputaci. Jenže ne zcela právem. Z velké části jsou dílem propagandy jeho protivníků. „Došel jsem k závěru, že téměř vše, co si myslíme, že o něm víme, je špatně,“ říká kurátor aktuální výstavy v Britském muzeu.

- Diskuse (46 příspěvků)
- Přečíst později
- Sdílet článek

Reklama

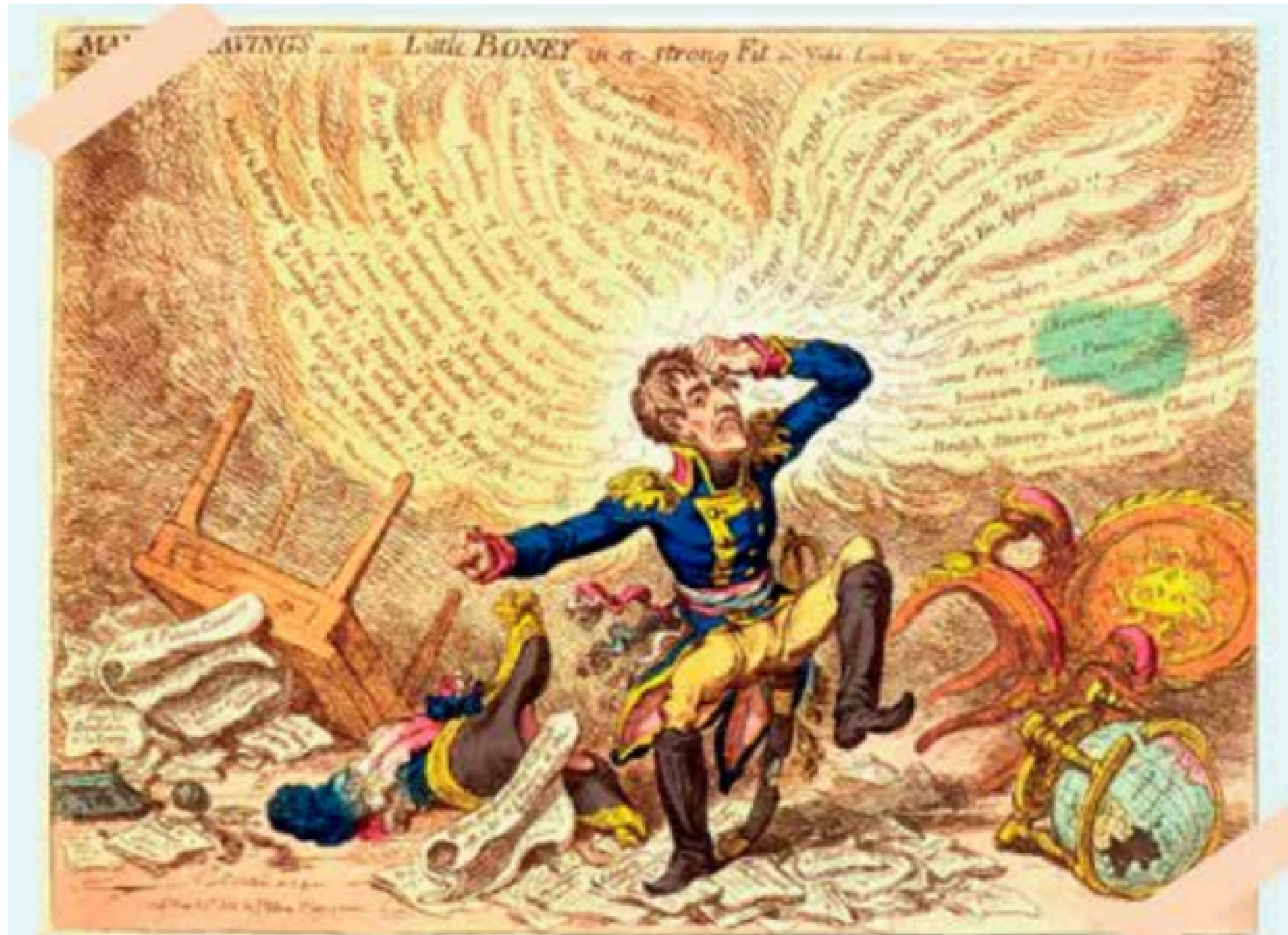
zdroj: https://www.idnes.cz/xman/styl/nero-cisar-pozar-rim-vystava-mytus.A210529_074024_xman-styl_fro

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

A slyšeli jste, že...

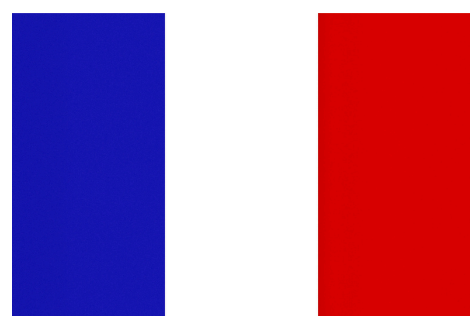
Zdroj: James Gillray: Maniakovo běsnění neboli Malý Boney, 1803

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

A slyšeli jste, že...

Tento mýtus vycházel z rozdílu mezi francouzskými a britskými měrnými jednotkami. Ve skutečnosti měl Napoleon přibližně 169 cm, což byla v té době průměrná výška.

Tento mýtus pravděpodobně posílily i karikatury, které jej zobrazovaly jako malého muže.

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

A slyšeli jste, že...

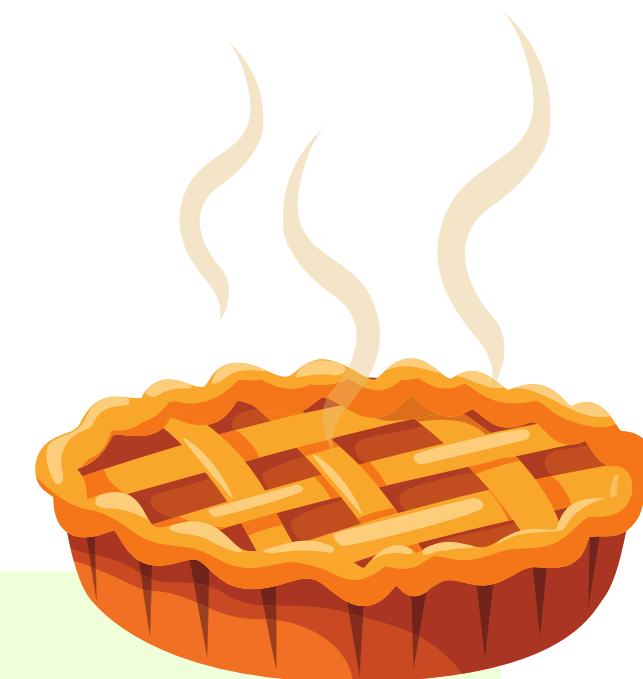
**"Když nemají chleba, ať
jedí kolače."**

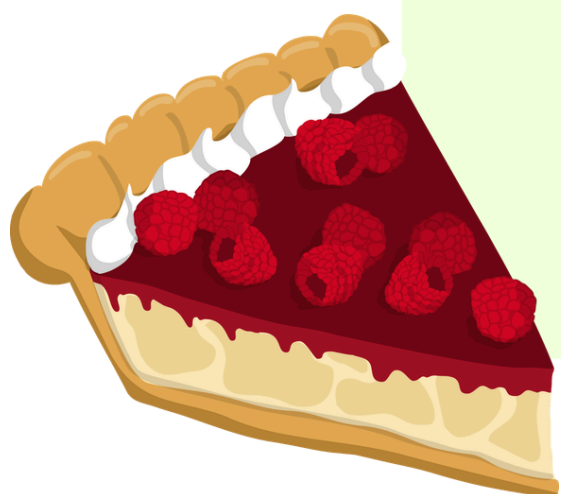
Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

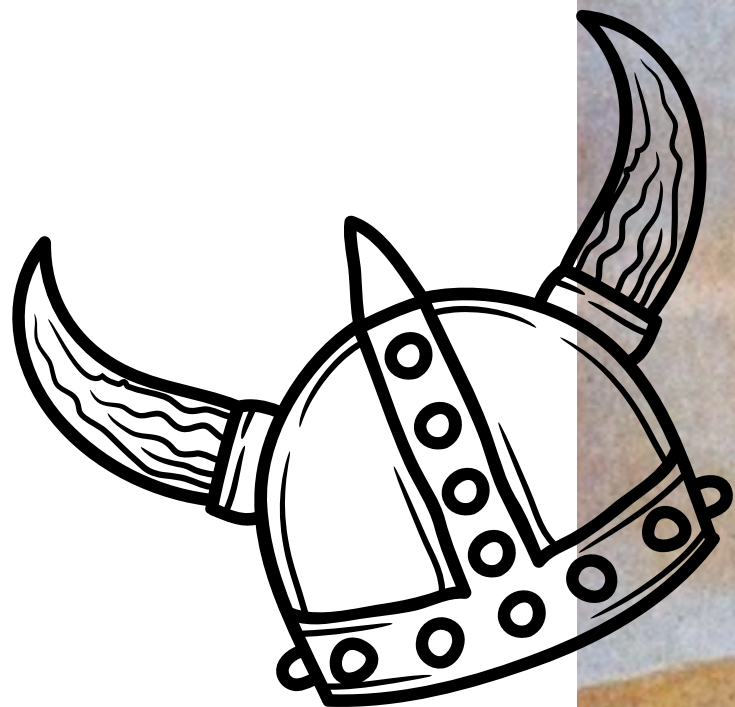
A slyšeli jste, že...

Tuto větu pravděpodobně Antoinetta nikdy nevyslovila.
Pochází totiž z knihy “Vyznání” od Rousseaua. Rousseau zde
hovoří o “významné princezně”,
Marie Antoinette však v roce 1767, kdy Rousseau knihu napsal
byla pouze 12-ti letá dívka. Mýtus pravděpodobně vznikl jako
součást propagandy proti monarchii.

A slyšeli jste, že...

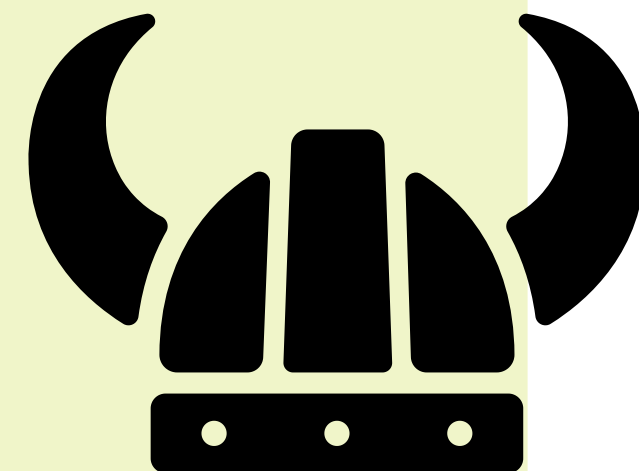
Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

A slyšeli jste, že...

Neexistuje žádný důkaz, že Vikingové skutečně nosili helmy s rohy. Tento obraz byl vytvořen až v 19. století při inscenacích Wagnerových oper a v dalších uměleckých zpracováních.

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

**Co se podle vás stále traduje,
ale vlastně to vůbec není
založeno na pravdě?**

Kde se to tu vzalo?

Dezinformace tedy nejsou vynálezem internetu. Už ve starověku lidé šířili nepravdivé zprávy – často záměrně, aby poškodili jiné nebo si upevnili moc.

Krásným historickým příkladem mohou být právě ty příklady, které jsme si ukazovali - Marie Antoinetta, Vikingové, Nero,... v jeho případě lidé potřebovali viníka a hledali jednoduché vysvětlení pro velkou tragédii, objevily se fámy a pomluvy. A protože je šířili lidé, kteří Nera neměli rádi, přenesly se dál – až do dnešních učebnic.

Co to ukazuje? Že i dávno před internetem se lidé nechávali ovlivnit nepravdivými příběhy, pokud jim nabízely silný zážitek, viníka a jednoduché vysvětlení složitých událostí.

A přesně to se děje i dnes – místo požáru Říma máme dnes pandemii, války nebo migrační krize. A místo posvátných svitků máme internet a YouTube.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Proč je důležité se bavit o dezinformacích?

Výzkumy, statistiky

Level

Up

Studie Oxfordského Internetového Institutu (2021)

Na sociálních sítích 1 z 5 zpravodajských odkazů (20 %) vedl k obsahu, který obsahoval dezinformace nebo zavádějící informace.

Pew Research Center – Šíření dezinformací na YouTube (2021)

Průzkum zjistil, že 1 z 4 videí doporučených na YouTube na základě algoritmu obsahoval dezinformace nebo pocházel z neověřených zdrojů.

Studie MIT (2018) ukázala, že falešné zprávy se šíří až 6x rychleji

než pravdivé informace. To naznačuje, že i když jsou dezinformace menšinou celkového obsahu, šíří se výrazně rychleji a širší měrou, což zvyšuje pravděpodobnost, že s nimi uživatelé přijdou do kontaktu.

Podle analýz NewsGuard a Avaaz

až 40 % amerických uživatelů Facebooku pravidelně interaguje s obsahem, který byl identifikován jako falešný nebo zavádějící

Spolufinancováno
Evropskou unií

... více, než si myslíme

73 % české populace vnímá **dezinformace*** jako problém.

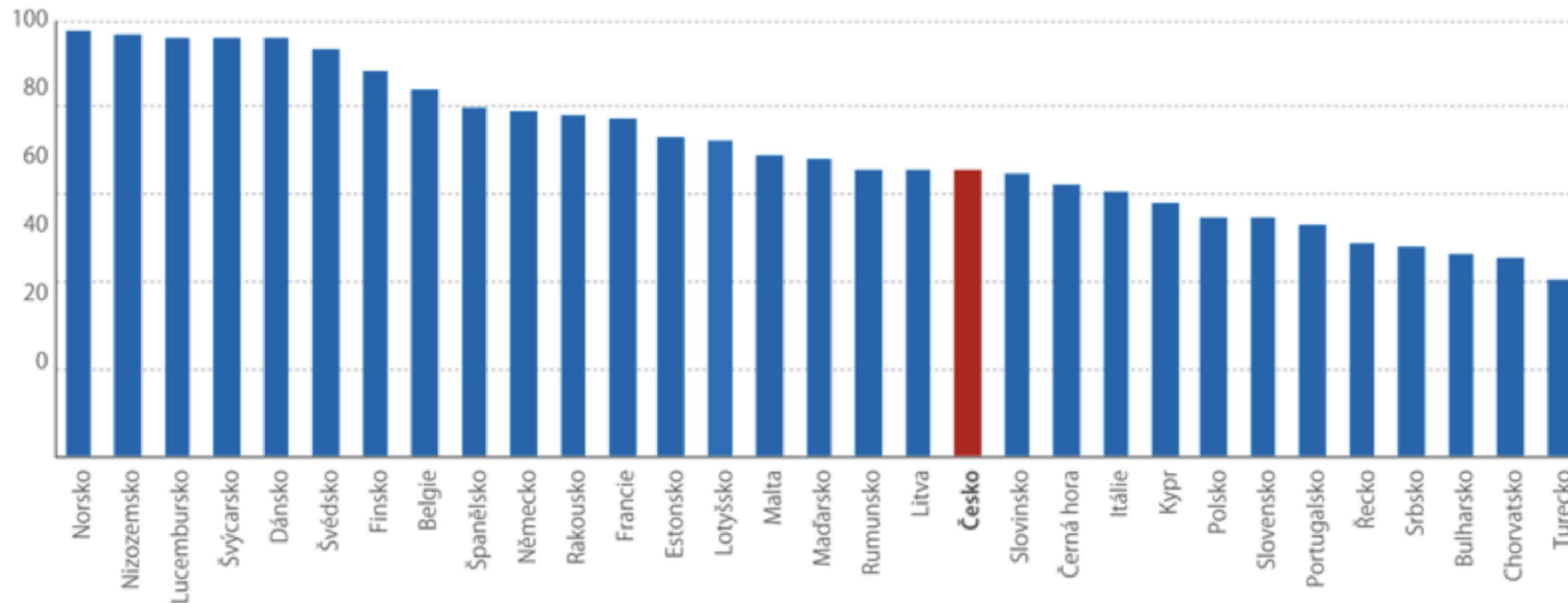
Více než 60 % české populace považuje šíření **dezinformací*** za **ohrožení bezpečnosti** České republiky.

Zadavatelem průzkumu je Univerzita Karlova, resp. CEDMO, a dodavatelem společnost MEDIAN. Sběr dat 9.–25. února 2024, 3 007 respondentů. Projekt Demagog.cz je součástí konsorcia CEDMO.

* Respondenti odpovídali na otázku: „Jak závažným problémem je podle Vás šíření nepravdivých a manipulativních informací (někdy též označovaných jako ‚dezinformace‘) po internetu?“

Senioři ve věku 65–74 let používající internet ve vybraných státech Evropy (%)

Zdroj: Eurostat
2024

ALE! Také 1/3 českých seniorů je digitálně vyloučena

Alespoň základní digitální dovednosti ovládá čtvrtina českých seniorů

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

DIGITÁLNÍ STÁŘÍ

V Česku vlastní mobilní telefon 97 % seniorů. Internet v něm má 39,7 %.

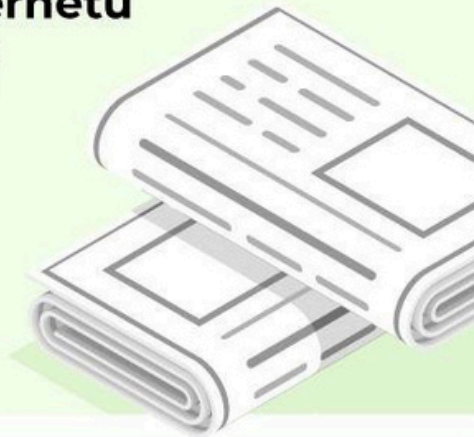
45 %

hledá na internetu informace o zdraví

51,1 %

seniorů čte na internetu zprávy

45,2 %

na něm hledá zboží

48,2 %

využívá internet k e-mailové komunikaci

Zdroj: ČSÚ 2024

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

Premium Získejte všechny články
jen za 99 Kč/měsíc

iDNES.cz
MAGAZÍNY > TECHNET

Přihlásit Menu

Technika Věda Vesmír Armáda Testy Internet Audio video Hardware Software Speciály Před 100 lety

Senioři, nebo vzdělání? Studie překvapila. Kdo nejvíc věří dezinformacím

Dle [zprávy ze Světového ekonomického fóra](#) jsou dezinformace největší riziko, kterému budeme v následujících letech čelit.

I vysoce vzdělání lidé (např. univerzitní profesori) se nechají zmást informacemi, jejichž formulace působí objektivním dojmem a pocházejí z webových stránek se vzhledem oficiálních webů.

**Level
Up**

Spolufinancováno
Evropskou unií

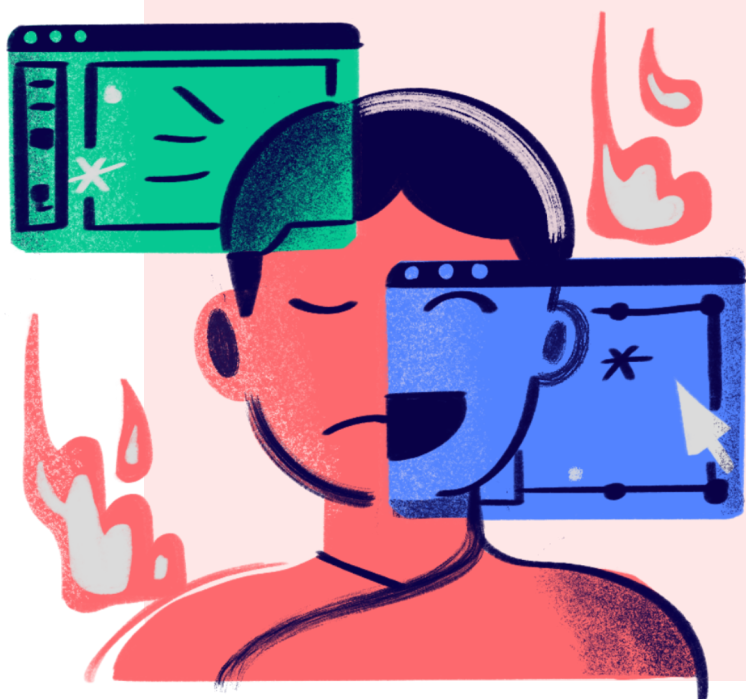
DEZINFORMACE

Proč jsou dezinformace problém?

Level
Up

Bez ověřených a spolehlivých informací:

- se můžeme vážně ohrozit na zdraví (např. během covidu lidé pili bělidlo nebo odmítali léčbu),
- můžeme uvěřit nenávisti a podpořit nebo dokonce spáchat násilí (např. útoky na 5G vysílače, nenávisť vůči určitým skupinám)
- špatně se rozhodujeme – o volbách, o sobě, o druhých,
- vzniká zmatek a nedůvěra – nevíme, komu nebo čemu věřit.
- **Dezinformace mají dopad – na naše zdraví, vztahy i společnost.**

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

Kde se nacházíte: [iROZHLAS.cz](#) / [Zprávy ze světa](#) | Související témata: [USA](#) [Spojené státy americké](#) [bělidlo](#) [COVID-19](#) [koronavirus USA](#) [koronavirus](#) [soud](#) [Donald Trump](#) [chlor](#) [Florida](#) [lék](#) [podvod](#)

Skupina mužů z Floridy prodávala bělidlo jako lék na covid-19. Opírali se i o slova prezidenta Trumpa

Ve Spojených státech obžalovali 62letého muže a jeho tři syny, kteří prodávali zředěnou verzi chlorového bělidla a vydávali ji za zázračný lék na covid-19. Informovala o tom v pátek agentura DPA. Látku prodávanou pod názvem MMS nabízeli muži prostřednictvím neexistující církve, aby se vyhnuli kontrole úřadů.

Miami 22:51 10. července 2020

Tento článek je více než rok starý

Jaký chcete Český rozhlas? Váš názor nás zajímá. [Vyplňte dotazník.](#)

ZPRÁVY, KTERÉ JSTE NEČETLI

Pentagon tají cenu renovace Trumpova speciálu. Stovky milionů mohou jít z peněz na jaderné zbraně

Bývalou biatlonistku Dahlmeierovou zasáhl při expedici v Pákistánu skalní sesuv. Je vážně zraněná

Co přinese Trumpovo ultimátum? Putin má větší plány než jen válku, obává se Rádio

Bělidlo není zázračný lék – příběh globálního klamu

Co je MMS (Miracle Mineral Solution)?

Chemikálie oxid chloričitý, určená pro bělení textilu a dezinfekci vody, byla v době pandemie propagována jako zázračný lék na covid, rakovinu, autismus a další nemoci.

Klíčoví aktéři:

Jim Humble (USA) – původce MMS, bývalý scientolog, založil tzv. "Církev Genesis II", která prodávala MMS jako "svátost".

Mark Grenon (USA) – vůdce církve Genesis II, se syny MMS prodával. Výdělky během pandemie stouply z 32 000 USD → 123 000 USD měsíčně (cca 740 000 Kč → 2,8 milionu Kč).

Andreas Kalcker (Německo/Španělsko) – samozvaný „biolog“, vystupoval na mezinárodních fórech, vydával knihy a videa.

➤ **Obviněn v Argentině ze smrti pětiletého chlapce (2020), hrozí mu až 25 let vězení.**

Jak to šířili dál?

Online videa, Facebook skupiny, knihy, církve, „léčebné balíčky“.

Důraz na „probuzené“ lidi, odpor k očkování a nedůvěru v instituce.

Prodávali přímo na webech jako Kalcker.com, MMSforhealth.com nebo v e-shopech menších distributorů.

Reálné dopady:

USA: přes 16 000 případů otrav, z toho 2 500 dětí do 12 let.

Lidé MMS pili, kapali si ho do očí, nosu, dávali dětem i zvířatům.

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

„Výhodný“ covid balíček: bělidlo a rady, jak jej pít. Expolitik ČSSD vydělává na dezinformacích

Lukáš Valášek, Adéla Jelínková

14. 2. 2022 05:30 • 7 min. čtení

▶ PŘEHRÁT ČLÁNEK

Jan Kořínek v roce 2014 kandidoval na starostu Prahy 16. Neúspěšně. Až do roku 2018 ale seděl v tamním zastupitelstvu.
Autor • www.vizeradotin.cz

Domů / Oxid chloričitý 6x10 ml + kniha Sbohem covid

Oxid chloričitý 6x10 ml + kniha Sbohem covid

900,00 Kč

S DPH

Balení obsahuje:

- Oxid chloričitý - vyrobený elektrolýzou 6x10 ml
(Použití: bělení textilu)

- kniha "Sbohem covid" : přináší ucelený a rychlý
náhled na problematiku oxidu chloričitého spolu s
přesnými

návody a postupy na jednotlivé fáze COVID 19.

**UPOZORNĚNÍ !!! - Nejedná se o knihu s
podobným názvem (Bye Bye Covid), kterou
vydalo sdružení Comusav.**

Počet

1

PŘIDAT DO KOŠÍKU

Bělidlo a návod, jak s ním údajně léčit covid. Balíček, který sociální demokrat Kořínek nabídl na svém e-shopu. | Foto: czchem.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

A co Česko? MMS se prodávalo i tady

Jan Kořínek (ČSSD)

- místní politik z Prahy 16, začal během pandemie prodávat MMS na webu Narita Dox
- k chemikálii přibaloval knihu „Sbohem, covide“, která propagovala MMS jako léčbu

Zisky jeho firmy Narita Dox v roce 2020:

více než 1 milion Kč tržeb

dalších 600 000 Kč v pohledávkách

(v předchozím roce přitom tržby jen cca 250 000 Kč)

Propojil se s českými dezinformátory, např.:

Jakub Netík – dezinformátor s milionovými dluhy, na Facebooku šířil MMS jako „léčbu“, odkazoval na **Kalckera, posíloval Kořínkovu nabídku**

Napojení na globální scénu:

Kalckerova kniha byla přeložena i do češtiny a volně šířena

Ve „Sbohem, covide“ i v online kruzích se přímo cituje Kalcker a jeho CDS protokol

Web Kořínkovy firmy odkazoval na zahraniční videa a fóra, kde figurovali Kalcker, Grenon aj.

Etický problém:

Lidé umírali nebo se vážně poškodili na základě falešné naděje – zatímco jiní na tom vydělali statisíce až miliony.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

DEZINFORMACE

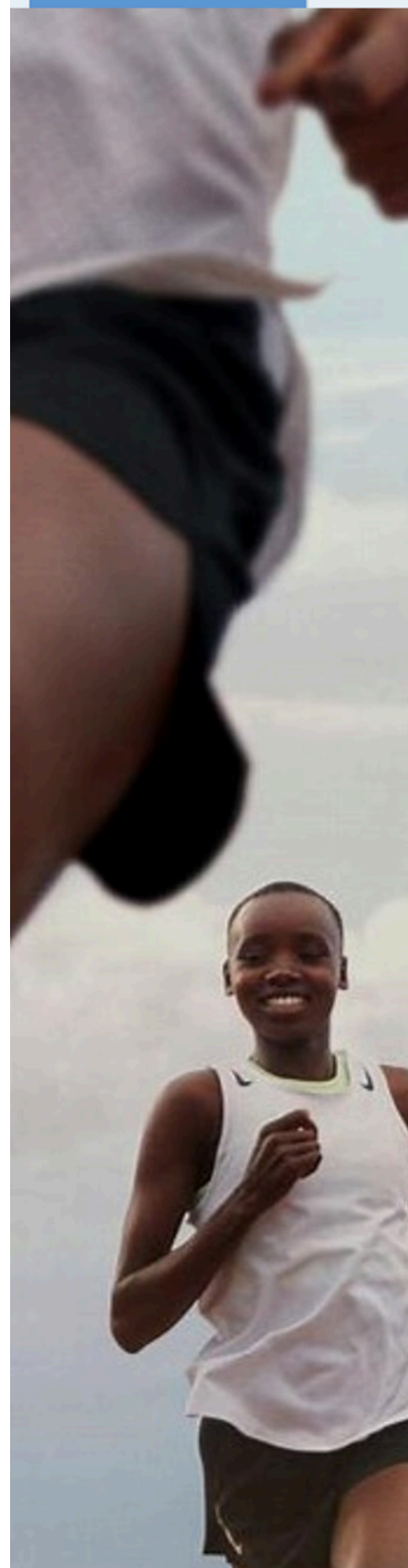

Lhala o úmrtí seniorů po očkování. Musí se omluvit a zaplatit náhradu čtvrt milionu

Lukáš Valášek

Aktualizováno 14. 1. 2022 17:20

Jana Peterková šířila na sociálních sítích nepravdivou zprávu, že v domově pro seniory v Měšicích u Prahy zemřelo po očkování proti koronaviru několik seniorů. Podle zjištění Aktuálně.cz Městský soud v Praze ve čtvrtek nepravomocně vyhověl žalobě organizace, která se o seniory stará. Peterková se za lež musí omluvit, zaplatit náhradu škody čtvrt milionu a videa smazat. Peterková se hodlá odvolat.

Jak fungují dezinformace na sociálních sítích?
Facebook a další platformy dezinformační profily opakovaně blokují

Proč dezinformace nezmizí jedním klikem?
Stejní aktéři se ale rychle objevují znovu pod novou identitou

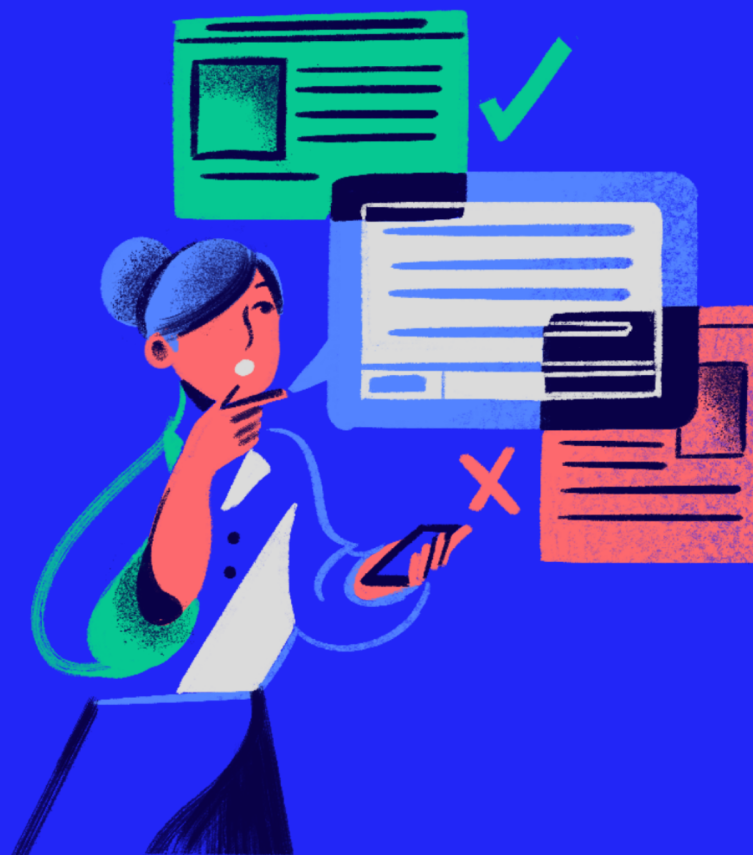

**Boj s dezinformacemi proto není jednorázový zásah,
ale dlouhodobý proces**

Jak ale ověřovat informace?

Spolufinancováno
Evropskou unií

JAK OVĚŘOVAT INFORMACE?

Level
Up

- Podle klíčových slov
- Hledání obrázků
- Zpětné vyhledávání obrázků
- Překlad webu do češtiny
- Pomocí mapy
- (S asistencí AI)

Spolufinancováno
Evropskou unií

**Pojďme si to
vyzkoušet**

Žabičky z deštných
pralesů jsou jedny z
nejjedovatějších na
planetě...to jen k
symbolice, kterou stále
mnoho lidí nechápe.

Marcela Pražáková 🐸 se cítí – cítí se zklamaně.

30. července v 21:00 · 🌐

Zatím, co jsem viděla Vámi nafoceně zboží, tak prakticky z toho NIC nekupujeme! Sláva. Jen mě kapku zarazilo pesticidové kafe a kakao?! Kupujeme jen zrnkovou kávu do vlastního mlínku (rozpustnou jsme odbourali již před lety), máme s mužem oba nižší tlak, a také si se synkem rádi dáme k snídani granko a k tomu domácí loupáček s vlastní marmoškou. 😊 Je ještě nějaký kafíčko a kakao BEZ fujtajblíků?! Děkuji Vám. 🐸

👍🐸 16

79 komentářů 1 sdílení

To se mi líbí · Odpovědět · Sdílet · 6 d · Upraveno

Renata Vavrochová Urbášková
Pozor, i na zrnkové kávě to je!!

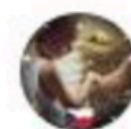
To se mi líbí · Odpovědět · Sdílet · 5 d

Anabell Lugesiová
Já dneska Granko vyhodila taky žába už je všude vidím děs.

To se mi líbí · Odpovědět · Sdílet · 1 t

👍🐸🐸 5

Lenka Hanáková

5 d · 🌐

Proč je žabka i na bananech

👍 5

21 komentářů 5 sdílení

👍 To se mi líbí

💬 Okomentovat

➦ Sdílet

Napište odpověď...

💬 😊 📷 GIF 🐸

Anna Jandová
Banány už dávno nekupuji 🐸🐸 6

To se mi líbí · Odpovědět · Sdílet · 4 d

Renata Vavrochová Urbášková
Jde o postřík a vpichy. Nějaký člověk dělal test, koupil banán se žábou a druhý jiný.

Žabka- Databáze potravin kterým se vyhnout.

Dominika Cirakova
25. červenec v 16:45 · 🌐

🦆 KAŽDÝ KROK 🦆 ŽABY

Pamatujete na hru 🦆 hledejte rozdíl ? Stačí najít tuhle 🦆

👉 Upozornění na jakých produktech je možné vidět logo žaby a v jakých obchodních řetězcích.

Ingredience: většinou 🦆 GMO cukr, GMO palmový tuk, GMO mouka, mléko, kakao, káva jsou geneticky Navíc obsahují ATRAZIN, je to herbicid 🦆 endokrinní ničitel, který demaskulinizuje muže, může mimo jiné snížit hladinu testosteronu 🦆

Ani žába tam nemusí být, aby člověk věděl, že to není jídlo, ale jed (jed=jed) 🦆 Názor si udělejte sami 🦆🦆🦆

PS: ÚROVEŇ TOXICITY 2023

Petra Machová
29. červenec v 20:52 · 🌐

IKEA... Mňam

Cena IKEA Family
Čokoládovo-malinový dort
45,-
Běžná cena 59,-
Tuto nabídku platí pro členy IKEA Family v období od 1. 7. do 31. 8. 2023 a do vyprodání zásob.

Mandlový dort
45,-
s kousky karamelu

Žabka- Databáze potravin kterým se vyhnout.

To se mi líbí Okomentovat Sdílet

Petr Štěpnička
Bojkot, co jiného! 🦆🦆 3

To se mi líbí Odpovědět Sdílet 1 t

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

Žáby

V sobotu jsme měli návštěvu a přinesla čokoládové bonbóny. Holky si dali po jednom bonbónu. Když návštěva odešla, tak jsem si taky jeden rozbalil.

Nevím proč, tak jsem k němu čuchnul a něco se mi nezdálo. Hned na to jsem šel pátrat po obale, kde jsem našel značku se žabkou. Asi tak před měsícem jsem se dočetl že produkty takto označené obsahují nějaké svinsko.

Druhý den jsem vytáhl bonbóny s obalem s koše a jel za kamínku co vlastní přístroj na frekvence(BICOM). Nestačili jsme se divit.

BICOM nám odhalil co v tomto čokoládovém produktu se nachází (sparkprojejn, oxid grafitu, měď, nějaký konzervanty na bázi herbicidů.) A dnes ráno koupila mamka něco jako tatrunku, jmenuje se to KATKA, a když se doma na to podívala poznamenala že byla tam taky značka s žabičkou.

Píšu to proto aby se tato informace dostala mezi lidi, protože spousta lidí nemá ani páru čím nás tehle stát a EU krmí.

OVĚŘOVNA: Znak žáby neoznačuje škodlivé potraviny. Naopak, je to důkaz dodržování standardů

Značka představuje potvrzení, že dané potraviny byly vypěstovány v souladu s ekologickými pravidly, ale i lidskoprávními standardy, říká expertka Michalea Kožmínová z Asociace pro mezinárodní otázky.

irozhlaz / Jul 2, 2023

Expert z VŠCHT vyvrací fámu. Potraviny s logem žabky neobsahují kovy, pesticidy ani hmyz

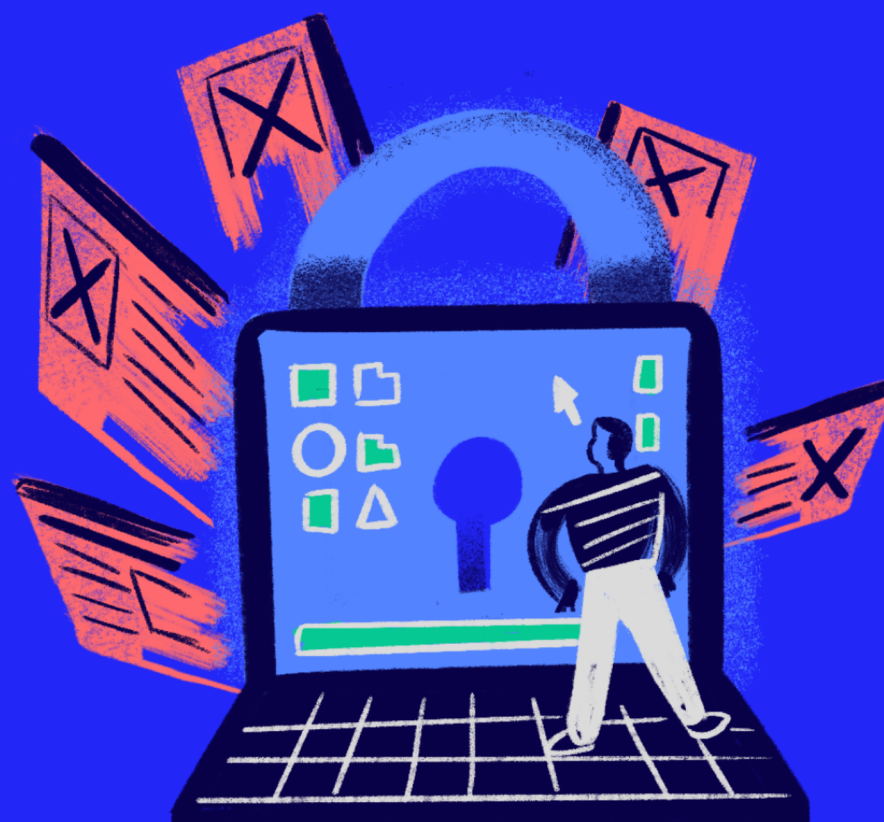
Internet zaplavily zprávy o zdravotní závadnosti výrobků s logem žáby. Údajně jsou radioaktivní, obsahují hmyz a životu nebezpečné látky. Jak to doopravdy je a proč si dezinformátoři vybrali logo mezinárodní organizace pečující o životní prostředí, se...

Dvojka / Nov 5, 2023

Pojďme si zkusit HRU

NA CO SI DÁT POZOR

Spolufinancováno
Evropskou unií

ZDROJ (KDO?)

Jak začít:

Vždy se podívejme na to, kdo zprávu píše nebo šíří. (Respektive vytvořil nebo zveřejnil.)

Je jasné, kdo je autorem zprávy?

Známe tento zdroj?

Můžeme mu věřit?

Na co si dát pozor:

Podezřelá jména, anonymita, napodobeniny (např. Český rozhlas vs. CeskyRozhlas.xyz)

Pozor na přeposlané zprávy v emailu nebo v aplikacích jako WhatsApp nebo Messenger.

Proč:

Důvěryhodnost zdroje zásadně ovlivňuje kvalitu informací.

Když nevíme, kdo za sdělením stojí, nemůžeme mu slepě věřit.

 Pozor na podezřelou adresu:

`www.ct24.cz` vs. `www.ct24-news.online`

**Možná sem dát i ten příklad s
Klímou a Hodrostrong?**

Jak poznat podezřelou URL adresu

 Zprávy od důvěryhodných médií mají známé webové adresy.

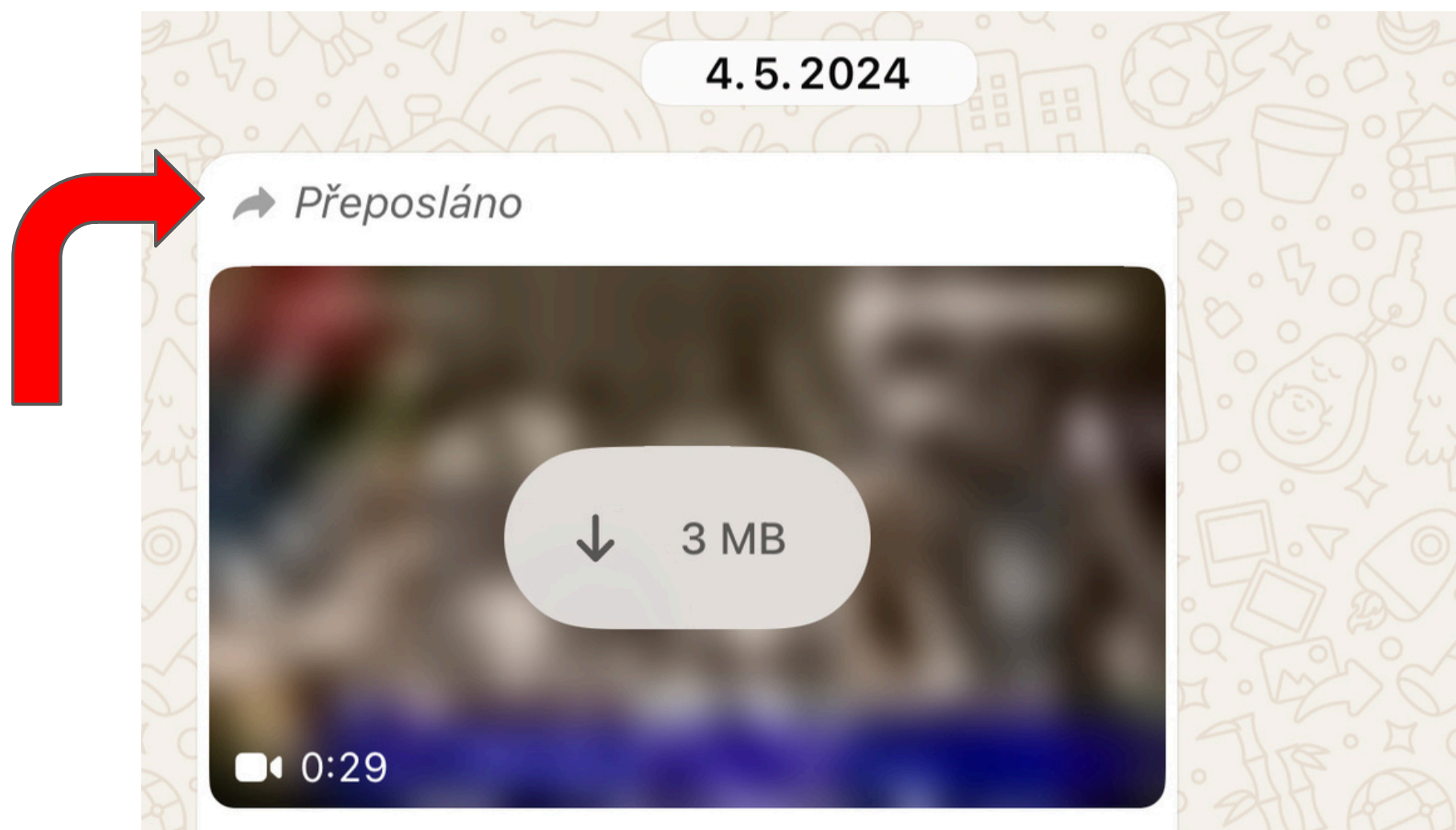
 Podezřelé adresy často napodobují známé (např. ct24.live-portal.com).

 Nečtěme jen název – **podívejme se na celý odkaz.**

<https://cs.iphonea2.com/Jak-zjistit%2C-zda-byla-va%C5%A1e-zpr%C3%A1va-WhatsApp-p%C5%99eposl%C3%A1na/>

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

OBSAH (CO?)

Jak začít:

Vždy si text důkladně a pečlivě přečteme.

Přečtíme si celý článek – nejen titulek.

Co nám autor chce říct?

Co je obsahem sdělení?

Co přesně se tvrdí?

Na co si dát pozor:

Silná slova (šokující, děsivé, zakázané...)

Překroucené nebo neúplné informace

Nenechme se zmást nadpisem

Chybějící souvislosti

Proč:

Když je obsah zjednodušený nebo vytržený z kontextu, posiluje to naši emocionální reakci a snižuje schopnost kriticky přemýšlet

I polopravda může být zavádějící.

PŘÍJEMCE (KOMU?)

Jak začít:

Vždy se zamyslím nad tím, proč text přišel zrovna mně.

Komu je sdělení určeno?

Na jaké publikum to cílí?

Jsem já cílovka?

Na co si dát pozor:

Pozor na specifika pro danou věkovou nebo sociální skupinu.

Cílené manipulace – např. zprávy apelující na seniory, rodiče, děti, nemocné, obavy z budoucnosti...

Proč:

Dezinformace často využívají slabiny nebo obavy konkrétních skupin.

Pokud víme, že jsme cílovka, můžeme si dát větší pozor.

VZHLED (JAK?)

Jak začít:

Vždy se podívám na to, jak je zpráva psaná.
Agresivně? Smutně?
Naléhavě?

Jakou má formu – text, video, obrázky?

Snaží se mě sdělení rozrušit, nebo informovat?

Na co si dát pozor:

Pozor na CAPS LOCK, vykřičníky!!!, **tučné a zbarvené texty.**

Emoce → zlost, strach, pobavení.

Rychlé sdílení bez kontroly.

Proč:

Forma sdělení má často za cíl „obejít rozum“ a zasáhnout nás přímo na emocích.

To snižuje naši schopnost kritického myšlení.

DŮVOD (PROČ?)

Jak začít:

Zamyslím se nad tím, proč bylo sdělení vytvořeno.

Co tím autor sleduje?

Má z toho zisk (kliknutí, prodej, vliv)?

Na co si dát pozor:

Na zprávy, které -

- tlačí na jednu pravdu
- vyzývají k okamžitému sdílení
- silně podporují určitou ideologii
- zpochybňují všechny ostatní

Proč:

Když rozpoznáme záměr, snáze odhalíme manipulaci.

Většina dezinformací není „jen tak“ – často za nimi stojí peníze, moc nebo ideologie.

FACT-CHECKING?

Kam se obrátit, když si nejsme jistí

- Google vyhledávač
- www.demagog.cz
- www.manipulatori.cz
- Chatboty (ALE pozor)
- Nebojme se zeptat rodiny, knihovníka nebo lektora

Spolufinancováno
Evropskou unií

DEZINFORMACE

FACT-CHECKINGOVÉ weby (příklady):

Level
Up

Ověřovna Českého rozhlasu
Hoax.cz

Napravoumiru.afp.com

Demagog.cz

Fakticke.info

...

Spolufinancováno
Evropskou unií

MediaRating

made by **nfnz**

O projektu
Metodika
Seznam změn
Zpět

Zpravodajské weby

Aktualizováno 3. 2. 2023

Aktuálně.cz
aktualne.cz

České noviny
ceskenoviny.cz

Deník N
denikn.cz

nfnz.cz/rating-medii

Co když ale někdo šíří dezinformace?

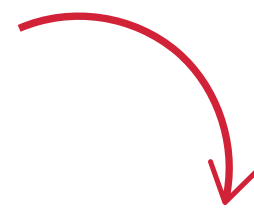
Předmět: Fwd: Fwd:

DĚSIVÉ! SDÍLEJTE!!!

Jak reagovat, když naši blízcí
sdílí konspirace a mylné informace

Odkaz

[kdyz-nekdo-blizky-veri-dezinformacim.pdf \(jsns.cz\)](https://jsns.cz/kdyz-nekdo-blizky-veri-dezinformacim.pdf)

Spolufinancováno
Evropskou unií

CO DĚLAT? JAK REAGOVAT? JAK POSTUPOVAT?

...když někdo blízký
věří dezinformacím, případně je šíří...

JSNS.CZ

V České republice lze šíření dezinformací postihnout několika způsoby, ale právní rámec pro takové situace není vždy přímočarý. Šíření dezinformací jako takové není v ČR trestným činem, ale některé dezinformace mohou spadat pod zákon, pokud splňují určité podmínky.

Pomluva – Pokud dezinformace poškodí dobrou pověst nebo čest konkrétní osoby, může jít o pomluvu podle trestního zákoníku (§ 184 TZ). Tento čin se týká především fyzických osob, ale může být vztažen i na firmy a jiné organizace.

Šíření poplašné zprávy – Pokud dezinformace způsobí veřejnou paniku nebo nepokoje, může být hodnocena jako šíření poplašné zprávy (§ 357 TZ). Tento zákon pokrývá dezinformace, které vyvolávají u veřejnosti vážné obavy, a vztahuje se na zprávy, které nejsou pravdivé.

Nenávistné projevy a podněcování k nenávisti – Pokud dezinformace obsahuje nenávistné projevy proti skupinám osob na základě rasy, národnosti, náboženství, etnika, nebo sexuální orientace, může se kvalifikovat jako podněcování nenávisti (§ 356 TZ).

Poškození práv cizích osob – Jestliže dezinformace porušuje práva druhé strany nebo způsobí majetkovou újmu, lze zasáhnout podle § 181 TZ.

Zákon o regulaci reklamy a nekalé obchodní praktiky – V případech, kdy dezinformace zahrnují nepravdivé informace v rámci obchodní činnosti, může být situace řešena podle zákona o regulaci reklamy.

Útok na úřední osobu nebo veřejnou činnost – V případech, kdy je dezinformace šířena proti orgánům veřejné moci nebo úředním osobám a ohrožuje jejich činnost, může být také předmětem právního postihu.

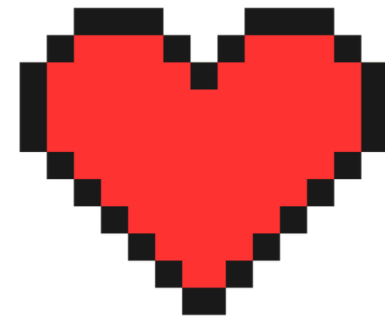
V praxi se postih dezinformací stává náročným, protože je třeba dokázat úmysl původce dezinformace a jeho cíle. Obecné šíření nepravd, které nezpůsobí přímé škody nebo nepodněcuje k nenávisti, obvykle není trestně postihováno, protože svoboda projevu je chráněna Ústavou ČR.

Jak nenaletět dezinformacím – praktické rady

- ✓ Zpomalme – nevěřme všemu hned
- ⚠ Pozor na poplašné zprávy
- 🚫 Nepřeposílejme, pokud si nejsme jistí
- 🌐 I to, co je „jen na internetu“, je skutečné
- 🕒 Rozlišujme mezi tím, co jsme dostali, a co jsme si sami našli
- 🤝 Může se to stát každému – to nevadí
- 🔍 Hledejme ověřené zdroje (sami si informaci ověřte na internetu)

www.levelup.fundacionmaldita.es/cz

www.faktjokurz.cz

www.elbot.cz

www.medialka.elpida.cz

www.transitionsmedia.org

Spolufinancováno
Evropskou unií

Transitions

DEZINFORMACE

Transitions

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenese odpovědnost. Informace o licenci k užití těchto materiálů jsou k dispozici na webových stránkách projektu LEVEL UP.
LEVEL UP – 101186597